

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Disputatæ Dicuntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum vnio facta sit in persona vel in natura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

impeditur tamēā quadā naturali libertate, quā est absoluta ab omni obligatione ad locū corporale.

Ad xviii. dicendum, q̄ poena gehennae non solum est animarum, sed etiam corporum: propter hoc ponitur ignis maxime poena gehennalis, quia ignis est maxime corporum iudicium. Nihilominus tamen, & alia erunt afflictiva secundum illud psal. 10. Ignis sulphur &c. Competit etiam amori inordinato, qui est peccandi principium: ut sicut coelum empyreum respondet igni charitatis, ita ignis inferni respondeat inordinatae cupiditati.

Ad xix. dicendum, q̄ Augu. dicit non determinando, sed inquirendo: vel si hoc opinando dixit, expresse post modum hoc reuocat in 21. de ciuit. Dei: vel potest dici, q̄ substantia inferiorum dicitur esse spiritualis quantum ad proximum affligens: quod est ignis apprehensus, vt nocuus per modū detentionis, & alligationis.

Ad xx. dicendum, q̄ Greg. hoc introducit per modū obiectionis quorundam, qui credebant omnes penas, quae adeo infliguntur, esse purgatorias, & nullam esse perpetuam, quod quidē falsum est. Inferunt enim a Deo quadam poenae, vel in hac vita, vel post hanc vitam, ad emendationē, vel purgationem. Quaedā vero ad vitam damnationē. Nec tales poenae a Deo infliguntur eo, q̄ ipse delectetur in poenis, sed eo q̄ delectatur in iustitia fecerunt quam peccantibus poena debetur.

Sic etiam apud homines quadam poenae infliguntur ad correctionem eius, qui punitur, sicut cum pater flagellat filium, quadam autem ad finalem condemnationem, sicut cum iudex suspendit latronem.

Ad xxi. dicendum, q̄ poenae sunt p̄ contrariū quātū ad intentionē peccantis. Nam peccans intendit proprie satisfacere voluntati, poena etiā est contraria voluntati ipsius, inquantū ex sapientia diuina procedit, vt illud in quo querit aliq̄s suam voluntatē implet, in contrarium ei vertatur. Et sic dicitur in lib. Sap. Per quae peccat quis, p̄ hanc, & torquetur. vnde quia anima peccat corporalibus inharendo, ad diuinā sapientia pertinet, vt per corporalia puniatur.

Ad xxii. dicendum, q̄ anima praemiat per hoc q̄ fruatur eo, quod est supra se, punitur autē p̄ hoc, q̄ subditur his, q̄ sunt infra ipsam. Et id praemia animarū nō sunt conuenienter intelligēda, nisi spūali ter: poenae autem intelliguntur corporaliter.

QVAESTIO III.

De vnione verbi incarnati.

Et habet quinque articulos.

¶ Primo enim quaeritur vtrū hęc vnio facta sit in persona vel in natura.

¶ Secūdo, Vtrū in Christo sit vna tm̄ hypostasis.

¶ Tertio, Vtrū Christus sit vnū naturaliter, vel duo.

¶ Quarto, Vtrū in Christo sit vnū tantum esse.

¶ Quinto, Vtrū in Christo sit vna tm̄ operatio.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum vnio verbi facta sit in persona.

QVAESTIO est de vnione verbi incarnati. Et primo quaeritur, vtrū hęc vnio facta sit in persona, vel in natura. Videtur autem, q̄ in natura. Dicit enim Athanasius, q̄ sicut anima rationalis, & caro vnus est homo, ita Deus, & homo vnus est Christus. Sed anima rationalis, & caro vnuntur in vnā naturam humanam, ergo Deus, & homo vnuntur in vnā naturam Christi.

¶ 2 Præt. Dam. dicit in 3. lib. Hoc facit haereticis er-

rorem, quia dicunt idem naturam, & hypostasim. Sed hoc non vñ falsum esse: quia in quolibet simplici, & præcipue in Deo, idē est suppositū, & natura. ergo non est falsum, quod haereticis dicit, q̄ si vnio facta sit in persona, q̄ sit facta in natura.

¶ 3 Præt. Dam. dicit in 3. lib. q̄ in conuertibiliter, & inalterabiliter vnitae sunt adinuicē duę naturae: sed vnio naturarū videtur importare vnionem naturalem, ergo vnio facta est in natura.

¶ 4 Præt. In omnibus illis in quibus suppositū aliquid habet præter naturā speciei, vel accidēs, vel naturā individualement, necesse est q̄ differat suppositū a natura, vt patet per Philosophum in 7. Metap. Sed si vnio humanae naturae ad verbum nō est facta in natura humana, non pertinebit ad naturā speciei ipsius verbi, ergo sequetur, q̄ suppositū verbi sit aliud a natura diuina, quod est impossibile. videtur ergo, q̄ vnio facta sit in natura.

¶ 5 Præt. Omnis vnio terminatur ad aliquod vnū, quod est posterius ipsa vnione: sed vnitas personae verbi cum sit aeterna non est posterior vnione, quae facta est in plenitudine temporis. ergo vnio nō est facta in persona.

¶ 6 Præt. Vnio importat additamentum quoddā, vnde non potest fieri vnio in aliquo, quod est summa simplicitatis: sed persona verbi cum sit vere Deus, est summa simplicitatis, ergo in persona verbi non potest fieri vnio.

¶ 7 Præt. Duo quae non sunt unius generis, nō possunt in aliquo uniri, ex linea enim, & albedine non fit unum. Sed humana natura multo plus differt a diuina quam ea, quae differunt genere, ergo nō potest simul humanae, & diuinæ naturae vnio fieri in persona una.

¶ 8 Præt. Persona, & natura verbi differunt solum secundum modum intelligendi, inquantum in personā verbi importatur relatio originis, non autem in natura: sed per relationem originis verbum nō refertur ad humanam naturam, sed ad patrem. ergo eodem modo se habent ad naturam assumptā persona verbi, & natura eius. Si ergo est facta vnio in persona, erit facta vnio in natura.

¶ 9 Præt. Incarnatio excitat nos ad Deum incarnatum diligendum. Sed non debemus plus diligere unam personam diuinam, quam aliam: quia quorū est eadem bonitas, debet esse eadem dilectio. ergo vnio incarnationis facta est in natura communi tribus personis.

¶ 10 Præt. Secundū Philosophū in 2. de aīa, viuere iuuentibus est esse: sed in Christo est duplex vita. scilicet humana, & diuina, ergo est illi duplex esse, & p̄ eō esse quens duplex persona. Esse enim est suppositi, vel personae. Non ergo facta est vnio in persona.

¶ 11 Præt. Sicut forma partis comparatur ad materiam, ita forma totius ad suppositū. Sed forma partis nō potest esse, nisi in materia propria, ergo forma totius, quae est natura, nō potest esse, nisi in proprio supposito, quod est persona humana. Et eadem rōne natura diuina est etiā in p̄sona diuina, ergo si sint ibi duae naturae, oportet q̄ sint ibi duę personae.

¶ 12 Præt. Omne, quod vere predicatur de aliquo, potest supponere pro ipso: sed natura diuina vere predicatur de persona verbi, ergo potest supponere p̄ ipsā. Si ergo facta est vnio in persona, vere potest dici, q̄ facta sit vnio in natura.

¶ 13 Præt. Omne, qd̄ unū alicui, aut unū ei essentialiter, aut accidentaliter. Sed humana natura nō unūtur

Capit. 3. in princip. & 2. med. illius.

Com. 20. & 21. tom. 3.

Comen. 27. tom. 2.

vnitur verbo accidentaliter : quia sic retinet suã personalitatẽ, & essent duã personã. Omnis.n. substantia alteri adueniens retinet suã singularitatẽ; sicut vestis induta, & equus æquantis. ergo aduenit ei essentialiter quasi pertinens ad essentiam, vel naturam verbi. est ergo vnio facta in natura.

¶ 14 Præt. Nihil quod comprehenditur sub alio, extendit se ad aliquid extrinsecum, sicut quod comprehenditur sub natura cõprehenditur sub natura illa, vnde & dicitur res natura, sic enim cõprehenditur indiuiduum sub specie, sicut species sub genere. Cũ ergo verbum sit suppositum diuinã nature, non põt se extendere ad aliam naturam, vt sit eius suppositum, nisi efficiatur natura vna.

¶ 15 Præt. Natura se habet ad suppositum per modum formalioris, & simplicioris, & constituentis: hoc autem modo non põt se habere natura humana ad personam verbi. ergo persona verbi non potest esse persona humanã naturã.

¶ 16 Præt. Actio attribuitur supposito, vel personã quia actiones singularium sunt. scdm Philoso. Sed in Christo sunt duã actiones, vt Dam. probat in 3. lib. ergo sunt ibi duã personã. Non ergo facta est vnio in personã.

¶ 17 Præt. Persona diffinitur esse natura proprietate distincta. Si ergo facta est vnio in personã, sequitur qd facta sit vnio in natura.

SED CONTRA est, qd Angu. dicit in lib. de fide ad Petri: duarum naturarum veritas manet in Christo secundum vnã personã.

¶ 2 Præt. Ad Orosium dicit. Duas naturas cognoscimus in vna natura filij.

RESPON. Dicendũ, qd ad euidenciam huius questionis, primo oportet considerare, quid est natura. Secundo, qd est persona. Tertio, quomodo vnio verbi incarnati facta est in personã nõ in natura. Sciendum est ergo, qd nomẽ naturã nascendo sumitur, vnde primo est dicta natura quasi nascitura ipsã naturã viuentium, s. animalium, & plantarum, deinde tractũ est nomen naturã ad principũ prædictã natiuitatis. Et quia hmõĩ natiuitatis principium intrinsecum est, vterius deriuatum est nomen naturã ad significãdum interius principium motus, secundum, qd dicitur in 2. Physic. quia natura est principium motus in eo in quo est, per se, non s. m. accidens. Et quia motus naturalis præcipue in generatione terminatur ad essentiã speciei, vterius essentia speciei quam significat diffinitio natura vocat, vnde & Boc. dicit in lib. de duabus naturis, qd natura est vnumquodq; informans specifica differẽtia. Et hoc modo hic natura accipitur. Ad intelligẽdũ autẽ quid sit persona cõsiderandum est, qd si aliqua res est in qua non sit aliud quã essentia speciei, ipsa essentia speciei erit per se indiuidualiter subsistens. Et sic in hmõĩre idem esset realiter suppositum, & natura, sola ratione differens, in quantum. s. natura dicitur prout est essentia speciei, suppositum vero in quantum per se subsistit. Si vero aliqua res sit intra quam præter essentiã speciei quã significat diffinitio sit aliquid aliud, vel accidens, vel materia indiuidualis, tunc d suppositum non erit omnino idem quod natura, sed habebit se per additionẽ ad naturã, sicut apparet præcipue in his, quã sunt ex materia, & forma cõposita. Et quod dictũ est de supposito intelligẽdum est de personã in rationali natura, cũ persona nihil aliud sit qd suppositũ ronalis natu-

ra secundum qd Boc. dicit in lib. de duabus naturis quod persona est rationalis natura indiuidua substantia. Sic ergo patet, qd nihil prohibet aliquid in persona, quã nõ sunt vnita in natura, quod non pertinet ad naturam speciei. Et hoc tur ei personaliter nõ naturaliter. hoc igitur accipiendum est qd natura humana vnita est Dei in personã non in natura: quia si non vnita ad naturam diuinã, pertinet autem ad personã ipsius, in quantum persona verbi assumendo vnxit sibi humanam naturam. Sed de modo huius diuini coniuñtionis dubitatio & discordia accidit, quod demum enim in creaturis qd dupliciter aduenit aduenit, scilicet accidentaliter, & essentialiter. Historius igitur & ante ipsum Theodorus huiusmodi stenus posterunt naturam humanam conuenire esse verbo accidentaliter, scilicet secundum inhabitationem, ponentes qd verbum Dei erat homini Christo, sicut habitã in ipso exemplo suo. Videns autem qd omnis substantia facta alteri accidentaliter retinet seorsum suã singularitatem sicut vestis adueniens hominẽ domus continens habitatore, vnde sepe homo ille habuerit propriam singularitatem est personalitas eius. sequatur ergo secundum quod in Christo persona hominis vnita est alteri accidentaliter, & qd dicitur hominis & alius filius Dei: vnde Beatus non confitebatur matrem Dei, sed matrem hoc est oĩno absurdum. Primo quod in scriptura aliter loquitur de hominibus, quod verbum Dei habitauit per gratiã, & aliter nam de alijs dicit qd factum est verbum prophetam sed de Christo dicit, Verbum factum est: homo quasi ipsum verbum habitauit homo. Secundo, qd Apostolus ad Philipos nẽ exinanitionẽ filij Dei vocat. Manifestum inhabitatio gratiã nõ sufficit ad ronalitatem nis, alioquin exinanitio cõpeteret non solum sed et Patri & Spiritu sancto, de quo dicitur in 14. Apud nos manebit, & in vobis erit, & cetera. Ad eum veniemus, & apud eum manebit. Iam, propter hoc igitur & multa alia propter ror damnatus est in concilio Ephesino. Quarto cum Nestorio sustinentes humanã naturã accidentaliter verbo aduenisse, voluerunt conuenire personarum, quam ponebat Nestorius qd verbum assumpsit animã & corpus humanum non vnita, vt sic non constitueret personã na ex anima & corpore. Sed ex hoc sequitur inconueniens, qd Christus non vere fuerit cum rõ hois consistat in vnione aĩe & corpore, ideo et hic error damnatus est sub Alexandria in concilio Turonensi. Alij vero accipientes partem, ponentes naturam humanã verbo accidentaliter aduenire, vt quasi constaretur una conuenire essentia, ex natura diuina & natura humana hoc quidem Appollinaris Laodicensis tra ditione posuit, vt Leo Papa dicit in Epistola qua ad Constantinopolitanos: quorum primum fuit Appollinaris animã nõ esse unitam in Christo, sed vnitam loco aĩe aduenisse, & sic ex verbo & carne vnã naturã, sicut in nobis ex aĩa & corpore. Sed quod dogmate Appollinaris securus est Nestorius, sed quia Euangelica scriptura exprimit, qd Christus loquitur secundum illud Ioan. 1. Pro-

Lib. 1. Met. cap. 1. par. ante med. 10. 3. cap. 15.

Lib. 7. ca. 17. & 18. to.

Arg. 2. Ang. in dialogo dist. 5.

Coment. 1. tom. 2.

In 2. pag. 2 prin. libri.

D. 117.

habeo ponendi aſam meā, incidit in ſecundū dog-
 ma, vt poneret quidē aſam ſenſitiuā eſſe ī Chriſto,
 non autē rōnalem: ſed verbum fuiſſe homini Chri-
 ſto loco intelleſtus: ſed hoc eſt inconueniēs, quia
 ſm hoc verbum nō aſſumpſiſſet humanam, ſed be-
 ſtialem naturam, vt Augu. cōtra eum arguit in lib.
 83. q. Tertium dogma eius fuit, q̄ caro Chriſti eſt
 de ſemina ſumpta, ſed facta de verbo in carnē muta-
 ro atque cōuerſo: hoc autem eſt maxime impoſſi-
 bile, quia verbū Dei eum ſit verē Deus eſt immuta-
 bile omnino, vnde propter hęc dogmata damna-
 tus eſt Appollinaris in cōcilio Conſtantinopolita-
 no, & Eutices qui eius tertium dogma executus eſt
 in concilio Calcedonenſi. Sic igitur ſi nō eſt facta
 vnio in perſona, ſed ſolum ſm habitationē ſecūdū
 Neſtorium, nihil nouū in Chriſti incarnatione ac-
 cidit. Quod vero facta ſit vnio in natura ſecundum
 Appollinarē, & Euticē, eſt omnino impoſſibile, quia
 enim ſpecies rerū cum ſint ſicut numeri in quibus
 addita, vel ſubtrahā vnitate variant ſpēm, vt dicitur
 in 8. Metaph. quæcūq; natura eſt in ſe perfectā, im-
 poſſibile eſt, q̄ recipiat alterius naturæ additionē,
 vel ſi reciperet, non eſſet eadē natura, ſed alia: di-
 uina autē natura eſt perfectiſſima, ſimiliter etiam hu-
 mana natura habet perfectionem ſuæ ſpeciei: vnde
 impoſſibile eſt, q̄ vna alteri adueniat vnione natu-
 rali. Et ſi eſſet poſſibile iam id, quod ex vtroq; cō-
 ſtitueretur, neque eſſet natura diuina, neque huma-
 na. Et ſic Chriſtus eſſet, neque homo, neque Deus,
 quod eſt incōueniens. Relinquitur ergo, q̄ huma-
 na natura non eſt vnita verbo, neq; accidentaliter,
 neque eſſentialiter, ſed ſubſtantialiter, ſecundū q̄
 ſubſtantia ſignificat hypoſtaſim, & hypoſtaſice, vel
 perſonaliter, huius autē vnionis exemplum in rebus
 creatis nullum eſt propinquius, quā vnio animæ
 rōnalis ad corpus, quod ponit Athanaſius. Nō qui-
 dem ſecundum q̄ anima eſt forma corporis, quia
 verbum nō pōt eſſe forma in materia, ſed ſecundū
 q̄ corpus eſt animæ instrumentum, nō quidē ex-
 trinſecum, & aduentitium, ſed proprium, & conſū-
 ctum: vnde & Damascenus dicit, humanam naturā
 eſſe organū verbi. Eſſet autem adhuc ſimilium, ſicut
 Aug. dicit contra Felicianum, ſi ſingamus ſicut ple-
 riq; volunt eſſe in mundo aſam generalē, paſſibile
 materiā ad diuerſas formas vnā faceret ſecū eſſe p-
 ſonā. Sed tñ omnia huiusmodi extra ſunt deficien-
 tia, quia vnio instrumenti eſt accidentalis: ſed hęc eſt
 quedam vnio ſingularis ſupra oēs modos vnionis
 nobis notos. Sicut enim Deus eſt ipſa bonitas, &
 ſuum eſſe, ita etiam eſt ipſa vnitas per eſſentiam. Et
 ideo ſicut virtus eius non eſt limitata ad iſtos mo-
 dos bonitatis, & eſſe qui ſunt in creaturis, ſed pōt fa-
 cere nouos modos bonitatis, & eſſe nobis incogni-
 tos, ita etiā per infinitatē ſuæ virtutis pōtuit facere
 nouum modū vnionis, vt humana natura vniretur
 verbo perſonaliter, nō tñ accidentaliter, quā vnio
 ad hoc in creaturis nullum ſufficiens exemplum in-
 ueniatur, vnde Aug. dicit in Epistoſa ad Voluſianū
 de hoc myſterio loquens. Si ratio quæritur, nō eſt
 admirabile: ſi exemplū poſcitur, non eſt ſingulare, de-
 mus Deo aliquid poſſe, quod fateamur nos inueſti-
 gare non poſſe. In talibus enim tora ratio facti eſt
 pōtētia faciētis. Et Dionyſ. dicit in cap. 2. de diu. no-
 leſus ſecundum nos diuina compoſitio, id eſt vnio,
 & ineffabilis eſt verbo omni, & ignota mēti, tamē
 & ipſi primo digniſſimum angelorum.

Ad PRIMVM ergo dicendum, q̄ ſimilitudo non

A attenditur, quantum ad hoc q̄ ex anima & carne ſit
 vna hominis natura, ſed quantum ad hoc, q̄ vtro-
 bique conſtituitur vna perſona.

Ad SECUNDVM dicēdū, q̄ quis in diuinis, natura
 & ſuppoſitū ſiue pſona nō differat realiter, differūt
 tamē rōne, vt dictum eſt. Et quia idem eſt ſubſiſtēſ
 in natura humana & diuina, nō autem eadem eſſen-
 tia ex vtroque componitur, inde eſt q̄ vnio facta eſt
 in perſona, ad cuius rationem pertinet ſubſiſtere,
 nō eſt autem ad naturam, quæ importat eſſentiā rei.

Ad TERTIVM dicēdū, q̄ natura q̄dē vnita ſunt
 in Chriſto, nō tamen in natura, ſed in perſona: quod
 apparet ex hoc ipſo, q̄ dicuntur inconuertibiliter
 & inalterabiliter naturæ eſſe vnite.

Ad QUARTVM dicēdū, q̄ hæretici dicētes q̄ non
 eſt facta vnio in perſona, ſed q̄ ſit facta vnio in natu-
 ra, non reputabant aliud eſſe perſonam & aliud natu-
 ram, nec re nec ratione, & ideo decipiebantur.

Ad QVINTVM dicendum, q̄ proprie ſecundum
 vnionem dicitur aliquid vnitum, ſicut ſecundum
 vnitatem dicitur aliquid vnum. Et ideo, vnio non
 intelligitur terminari ad perſonam diuinam, ſecun-
 dum quod eſt vna in ſe ab æterno, ſed ſecundum
 quod eſt vnita humanæ naturæ in tempore. Et ita
 vnio ſecundum modum intelligendi præcedit per-
 ſonam, non prout eſt vna, ſed prout eſt vnita.

Ad SEXTVM dicēdū, q̄ vnio nō dī fieri in perſo-
 na diuina, quaſi ipſa perſona diuina conſtituatur ex
 duobus ſibi iuicem vnitis, hoc enim eius ſummæ
 ſimplicitati repugnaret, ſed dī vnio eſſe facta in per-
 ſona in quantum diuina perſona ſimplex ſubſiſtit in
 duabus naturis, ſcilicet diuina & humana.

Ad SEPTIMVM dicēdū, q̄ duo quæ ſunt diuer-
 ſa ſm genus, non vniantur in vnā eſſentiā vel natu-
 ram, nihil tamē prohibet quin vniantur in uno ſup-
 poſito. Sicut ex linea & albedine non ſit aliqua eſ-
 ſentia, inueniuntur tamen in uno ſuppoſito.

Ad OCTAVM dicēdū, q̄ perſona filij Dei du-
 pliciter poteſt conſiderari: uno modo, ſecundum
 communem rationem perſonæ, prout ſignificat
 D quoddā ſubſiſtēs. Et ſm hoc vnio facta eſt in pſona,
 ſecūdum rationem perſonæ, ſicut ſupra dictum eſt. In corp. art.
 Alio modo, poteſt in perſona filij conſiderari id,
 quod eſt proprium perſonæ filij, ſcilicet relatio, qua
 refertur ad patrem. Et ſecundum huius relationis
 rōnem, non cōſideratur vnio duarum naturarum.

Ad NONVM dicēdū, q̄ ſicut incarnatio nihil bo-
 nitatis adijcit ad pſonā diuinā, & ita eſt nihil adijcit ei
 diligibilitatis: vnde perſona verbi incarnati non eſt
 plus diligenda q̄ perſona verbi ſimpliciter, licet ſit
 ſecundum aliam rationem diligenda, quæ tamen ra-
 tio ſub vniuerſali bonitate verbi comprehenditur.
 Et propter hoc eſt non ſegret ſi incarnationis vnio
 facta eſt in una perſona & non in alia, quod propter
 hoc una perſona ſit magis diligenda quā alia.

Ad X. dicendum, q̄ eſſe eſt & perſonæ ſubſiſten-
 tis & naturæ in qua perſona ſubſiſtit, quaſi ſecun-
 dum illam naturam eſſe habens. Eſſe igitur perſonæ
 verbi incarnati eſt unum ex parte perſonæ ſubſi-
 ſtentis, non autem ex parte naturæ.

Ad XI. dicēdū, q̄ nō eodē modo ſe habet natu-
 ra ad ſuppoſitum, ſicut ſe habet forma ad materiā.
 Materia n. nō conſtituitur in eſſe niſi per formā, &
 ideo forma requirit determinatam materiam, quā
 faciat eſſe in actu: ſed ſuppoſitum nō ſolum cōſtitui-
 tur per naturam ſpeciei, ſed etiam alia quædam po-
 teſt habere. Et ideo nihil prohibet naturā aliquam
 attribui

attribui supposito alterius naturæ.

AD XII. dicendum, q̄ natura diuina prædicatur de persona diuina propter identitatem rei, non autem secundum proprietatem modi significandi. Et ideo, non oportet q̄ supposito vno supponatur alterum: quia etiam in diuinis hæc est vera, essentia generat.

AD XIII. dicendum, q̄ humana natura vnita est verbo, non quidem accidentaliter, neque etiam essentialiter, quasi pertinens ad diuinam naturam verbi, sed substantialiter, idest hypostatice, quasi pertinens ad verbi hypostasim vel personam.

AD XIV. dicendum, q̄ persona verbi comprehenditur sub natura verbi. Nec potest se ad aliquid ultra extendere: sed natura verbi ratione suæ infinitatis comprehendit omnem naturam finitam. Et ideo, cum persona verbi assumit naturam humanam, nõ se extendit ultra naturam diuinam, sed magis accipit quod est infra. vnde dicitur ad Philip. 12. Cum in forma Dei esset Dei filius semetipsum exinaniuit, non quidem deponens magnitudinem formæ Dei, sed assumens paruitatē humanæ naturæ.

AD XV. dicendum, quod sicut natura verbi est infinita, ita & persona verbi infinita est. Et ideo natura diuina verbi correspondet ex æquo ipsi personæ verbi secundum se: natura autem humana correspondent verbo secundum quod factum est homo. vnde non oportet quod natura sit simplicior & formalior illo homine, qui est verbum caro factum, & constituens ipsum in quantum est homo.

AD XVI. dicendum, q̄ actio est supposita, secundum aliquam naturam vel formam. Et ideo, non solum diuersificantur actiones secundum diuersitatē suppositorum, sed etiã secundum diuersitatem naturæ vel formæ, sicut etiã in vno & eodem homine, alia actio est videre, & alia audire, propter diuersas potentias: vnde in Christo propter duas naturas sunt duæ actiones, licet sit vna persona vel hypostasis.

AD XVII. dicendum, q̄ persona est quidem substantia distincta proprietate ad dignitatē pertinente, nõ autem secundum q̄ substantia significat essentiam vel naturam, sed secundum q̄ significat hypostasim.

ARTICVLVS II.

Vtrum in Christo sit vna tantum hypostasis.

SECUNDO queritur, vtrum in Christo sit vna tantum hypostasis vel suppositum, aut duo. Et videtur quod non sit vna tantum. Dicit enim Aug. in lib. contra Felicia. In mediatore Dei & hominum, aliud Dei filius, aliud hominis filius fuit. Sed nihil quod est vnum supposito vel secundum hypostasim est aliud & aliud. ergo in Christo non est vnum suppositum tantum vel hypostasis.

¶ 2 Præt. Aug. dicit in lib. de Tri. q̄ in Christo vtrumque est Deus propter suscipientem Deum, & vtrumque est homo propter suscipientem hominem: sed nihil quod est vnum supposito uel secundum hypostasim est duo vt possit dici vtrumque. ergo in Christo non est vna hypostasis tantum, siue suppositum.

¶ 3 Præt. Natura humana in Christo quædam substantia est. Sed non fuit substantia vniuersalis: quia substantia vniuersalis non est extra animam. ergo fuit substantia particularis. Sed substantia particularis est hypostasis. ergo in Christo humana natura fuit hypostasis: sed humana natura in Christo est aliquid præter hypostasim verbi Dei. ergo in Christo est aliqua hypostasis præter hypostasim verbi Dei. Et ita in Christo sunt plures hypostases.

¶ 4 Præt. Hoc nomē hō, vniuoce dicitur de Christo, & de Petro: sed cum d̄ de Petro, nihil aliud importat q̄ aliquid cōpositum ex aia rationali, & corpore. ergo neque etiã cum dicitur de Christo. sed præter aiam, & corpus est in Christo hypostasis vel suppositū verbi Dei. ergo in Christo aliud est hypostasis, vel suppositum humanæ naturæ, & aliud hypostasis, vel suppositū diuinæ. Et sic in Christo non est vna tantum hypostasis, vel suppositum.

¶ 5 Præt. Nihil infinitum contineri potest sub natura finita: sed suppositum, vel hypostasis Dei verbi infinitatē habet. ergo non potest contineri sub natura humana, quæ est finita: sed omne suppositum continetur sub natura cuius est suppositū. ergo suppositum, quod est verbum Dei, nõ potest esse suppositū humanæ naturæ, sed necesse est esse aliquid aliud suppositū. ergo in Christo est aliquid aliud suppositum præter suppositum, quod est verbum Dei. sicut ergo in Christo duo supposita, vel hypostases.

¶ 6 Præt. Sicut se habet genus ad speciem, ita se habet spēs ad indiuidua. Sed eadē species non potest esse in diuersis generibus. ergo vnum indiuiduum non potest esse in diuersis speciebus: sed hypostasis est substantia indiuidua, & similiter suppositū. ergo non potest esse vna hypostasis, vel suppositum humanæ naturæ, & diuinæ, quæ non sunt vnius speciei.

¶ 7 Præt. Sicut in trinitate est vna natura in tribus personis, ita in Christo sunt duæ naturæ in vna persona: sed tres personæ sunt vnum pp vnitatē naturæ, secundum illud Ioan. 10. Ego & pater vnū sumus. ergo Christus est duo propter dualitatem naturarū: sed de nullo quod est vnum supposito, vel fm hypostasim potest dici, q̄ sint duo. ergo Christus nõ est vnum supposito, vel secundum hypostasim.

¶ 8 Præt. Christus secundum, q̄ est filius Dei habet aliquid commune cum patre, secundum autem, q̄ dicitur filius hominis nihil habet cum patre commune. ergo in Christo aliud est filius Dei, & aliud filius hominis. Nõ est ergo vnum suppositum, vel secundum hypostasim.

¶ 9 Præt. Id quod est de se in cōmunicabile, non potest esse post se cōicabile, sicut nec quod de se est impossibile, potest fieri possibile, vt Cōm. dicit in 10. Neque tap. Sed humana natura fm, q̄ est in Christo de se in cōmunicabilis, cũ sit aliqd particulare. ergo non potest cōicari supposito diuinæ naturæ, & diuinæ.

¶ 10 Præt. Vnūquodq; resoluū in ea, ex quibus cōstitit. Si detur p impossibile, q̄ verbi Dei deponeret humanā naturā, iam humana natura haberet hypostasim propriā, & suppositum. ergo & adhuc vnus habet propriā hypostasim, & suppositum. non ergo est ibi vna hypostasis tm, vel suppositum vni.

¶ 11 Præt. Nõ magis deperdet natura a supposito q̄ suppositū a nã. sed nõ potuit a verbo Dei assumi suppositū humanæ naturæ, qn assumeret ipsa nã humana. ergo neq; et potuit assumi nã humana, qn assumeret suppositū humanæ naturæ. Sed assumens nõ est suppositū verbi Dei. ergo i Ch̄o sūt duo supposita.

¶ 12 Præt. Aia, & corpus in Christo non fuerunt in nobis uirtutis, aut dignitatis, quàm in nobis. Sed in nobis ex cōpositione animæ, & corporis constituitur hypostasis siue suppositum. ergo & in Christo non aut suppositum, vel hypostasis verbi Dei, est eternū, cum prædicta unio sit temporalis. ergo in Ch̄o sunt duo supposita, uel duæ hypostases.

Cap. 11. in 5. tom. 6.

Li. 2. c. 7. circa 5. tom. 3.